

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗАКОНЫ

**“Татарстан Республикасында Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкил
турында” Татарстан Республикасы Законына
үзгәрешләр кертү хакында**

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2015 елның 10 июнендә
кабул ителде

1 статья

“Татарстан Республикасында Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкил турында” 2000 елның 3 мартындагы 95 номерлы Татарстан Республикасы Законына (2003 елның 9 августындагы 32-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә) (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2000, № 3 (3); 2003, № 8; 2008, № 11 (III өлеш); 2010, № 6 (I өлеш); 2011, № 8 (I өлеш); 2013, № 2 (I өлеш); 2014 № 6 (II өлеш) түбәндәге үзгәрешләренә кертергә:

1) 1 статьяда “кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең дәүләт тарафыннан яклануы гарантияләрен көчәйтү, дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм урындагы затлар тарафыннан аларның үтәлүенә һәм хөрмәт ителүенә булышлык күрсәтү” сүзләрен “кеше һәм граждан хокукларының, ирекләренең һәм законлы мәнфәгатьләренең дәүләт тарафыннан яклануына өстәмә гарантияләренә тәмин итү, шулай ук аны гамәлгә ашыру” сүзләренә алмаштырырга;

2) 3 статьяда “бәйсез була һәм нинди дә булса дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм урындагы затларга хисап бирми” сүзләрен “нинди дә булса дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфай затларга бәйсез була” сүзләренә алмаштырырга;

3) II бүлекнең исемендә “һәм аны урыныннан азат итү” сүзләрен төшереп калдырырга;

4) 4 статьяга түбәндәге эчтәлекле жөмлә өстәргә: “Вәкаләтле вәкил вазыйфасына кандидатураны карар алдыннан Татарстан Республикасы Дәүләт

Советы аны Россия Федерациясендә Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкил белән килештерә.”;

5) 6 статьяда “35 яшьтән яшьрәк булмаган” сүzlәрен “30 яшьтән яшьрәк булмаган, репутациясенә тап төшмәгән” сүzlәренә алмаштырырга;

6) 7 статьяның 1 өлешендә “хокукларын һәм ирекләрен” сүzlәрен “хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен” сүzlәренә алмаштырырга;

7) 8 статьяда:

а) 1 өлешкә түбәндәге эчтәлеккә жөмлә өстәргә: “Вәкаләте срогы беткән Вәкаләтле вәкил үз йөкләмәләрен яңа сайлап куелган Вәкаләтле вәкил вазыйфага кәргәнчә үтәүне дәвам итә.”;

б) түбәндәге эчтәлеккә 2¹ өлеш өстәргә:

“2¹. Бер үк зат Вәкаләтле вәкил вазыйфасына рәттән ике сроктан артыкка сайлап куела алмый.”;

8) 11 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“11 статья. Вәкаләтле вәкилгә карата таләпләр, чикләүләр һәм тыюлар

1. Вәкаләтле вәкилнең чит дәүләт гражданлыгы йә яшәүгә рөхсәте яисә Россия Федерациясә гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документы булырга тиеш түгел.

2. Вәкаләтле вәкил бер үк вакытта Россия Федерациясә Федераль Собраниесә Дәүләт Думасы депутаты, Россия Федерациясә Федераль Собраниесә Федерация Советы әгъзасы яисә Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутаты, Россия Федерациясә субъекты дәүләт хакимиятенәң закон чыгару (вәкиллеккә) органы депутаты була алмый, Россия Федерациясә дәүләт вазыйфаларын, Татарстан Республикасының башка дәүләт вазыйфаларын, Россия Федерациясә субъекты дәүләт вазыйфаларын, муниципаль вазыйфаларны, дәүләт һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын били алмый, укыту, фәнни һәм бүтән төр ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле яисә түләүсез эш белән шөгыйльләнә алмый. Шул ук вакытта укыту, фәнни һәм бүтән төр ижади эшчәнлек өчен түләү, әгәр башкасы Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясә законнарында каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчаларына финансланырга тиеш түгел.

3. Вәкаләтле вәкил сәяси партия яисә сәяси максатларны күз алдында тотып эшли торган башка ижтимагый берләшмә әгъзасы булырга хокуксыз.

4. Вәкаләтле вәкил федераль законнарда һәм әлегә Законда билгеләнгән таләпләрне, чикләүләрне һәм тыюларны үтәргә тиеш.

5. Вәкаләтле вәкил үзенәң статусы белән бергә башкарыла алмаган эшчәнлеккә вазыйфага кәргәнчә кимендә 14 көн алда туктатырга, шулай ук үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру чорына сәяси партиядә әгъза булуын туктатып торырга бурычлы.

Вәкаләтле вәкил билгеләнгән таләпләрне күрсәтелгән вакыт дәвамында үтәмәсә, аның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла.”;

9) 12 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“12 статья. **Вәкаләтле вәкилнең вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылу**

1. Вәкаләтле вәкилнең вәкаләтләре түбәндәге очрақларда вакытыннан алда туктатыла:

- 1) вафат булса;
- 2) вәкаләтләрен үз өстеннән төшерү турында язма рәвештә гариза бирсә;
- 3) медицина бәяләмәсе нигезендә билгеләнгән сәламәтлеге торышы буенча яисә башка сәбәпләр аркасында озак вакыт дәвамында (кимендә дүрт ай) үз бурычларын үти алмаса;
- 4) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез, хокуктан файдалануга чикле сәләтле, хәбәрсез юкка чыккан дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
- 5) аңа карата чыгарылган гаепләү хөкеме законлы көченә керсә;
- 6) Татарстан Республикасынан читкә даими яшәү урынына китсә;
- 7) Россия Федерациясе гражданлығын югалтса;
- 8) “Коррупциягә каршы тору турында” 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 13¹ статьясында каралган очрақларда ышанычны югалтса;
- 9) федераль законнарда һәм әлеге Законда билгеләнгән таләпләрне, чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәсә.

2. Вәкаләтле вәкилнең вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында карар Татарстан Республикасы Дәүләт Советы тарафыннан, Россия Федерациясендә Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкил белән киңәшләшкәннән соң, Татарстан Республикасы Дәүләт Советының сайланган депутатлары саныннан алынган күпчелек тавыш белән кабул ителә.

3. Вәкаләтле вәкилнең вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очрақта, яңа Вәкаләтле вәкил аңа кадәрге Вәкаләтле вәкилнең вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылганнан соң ике ай эчендә Татарстан Республикасы Дәүләт Советы тарафыннан әлеге Законның 4 – 7 статьяларында билгеләнгән тәртиптә сайланып куелырга тиеш.”;

10) 13 статьяда:

а) 1 өлештә:

беренче абзацта “хокукларын һәм ирекләрен дәүләт тарафыннан яклау гарантияләрен көчәйтү” сүзләрен “хокукларының, ирекләренең һәм законлы мәнфәгатьләренең дәүләт тарафыннан яклануына өстәмә гарантияләрне тәмин итү” сүзләренә алмаштырырга;

5 пунктта “хокукларын һәм ирекләрен” сүзләрен “хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен” сүзләренә алмаштырырга;

б) 3 өлештә “хокукларын һәм ирекләрен” сүзләрен “хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен” сүзләренә алмаштырырга;

11) 14 статьяда:

а) 1 өлештә:

2 пунктта “хокукларын һәм ирекләрен” сүзләрен “хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен” сүзләренә алмаштырырга;

түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

“7) хөкем ителгәннәр һәм сак астына ябылган затлар белән икәүдән-икәү сөйләшәргә, бу вакытта аларның әңгәмәләре жәза үтәтү учреждениесә яисә органы администрациясә яки тикшерү изоляторы вәкиленә ишетелмәслек, ләкин үзләре күренерлек шартлар тудырылган булырга тиеш.”;

б) 2 өлешне түбәндәге редакциядә баян итәргә:

“2. Вәкаләтле вәкил үз эшчәнлегендәге мәсьәләләр буенча Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, федераль закон белән аерым дәүләт яисә башка гавами вәкаләтләр бирелгән башка органнар һәм оешмалар житәкчеләре һәм башка вазыйфаи затлары, шулай ук мәжбүри тоту урыннары администрацияләре тарафыннан кичектергесез кабул ителү хокукыннан файдалана.”;

12) IV бүлек исемендә “хокукларын һәм ирекләрен дәүләт тарафыннан яклау гарантияләрен көчәйтү” сүзләрен “хокукларының, ирекләренең һәм законлы мәнфәгатьләренең дәүләт тарафыннан яклануын тәмин итү” сүзләренә алмаштырырга;

13) 16 статьяның 1 өлешен түбәндәге редакциядә баян итәргә:

“1. Кеше һәм гражданның бозылган хокукларын һәм ирекләрен торгызуга ярдәм итү максатларында Вәкаләтле вәкил Татарстан Республикасы территориясендәге Россия Федерациясә гражданның, чит ил гражданның һәм гражданлыгы булмаган затлар тарафыннан (алга таба – гариза бирүчеләр) федераль башкарма хакимият органнарының эшчәнлеккә житәкчелекне Россия Федерациясә Хөкүмәте башкара торган территориаль органнарының, шулай ук федераль буйсынудагы оешмаларның, Татарстан Республикасы дәүләт органнарының, жирле үзидарә органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренең, муниципаль хезмәткәрләренең, оештыру-хокукый һәм милек рәвешләренә карамастан, оешмалар житәкчеләренең һәм башка вазыйфаи затларның кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен боза торган карарларына яисә гамәлләренә (гамәл кылмауларына) карата бирелгән шикаятләренә карый.”;

14) 18 статьяның 1 өлешендәге 2 пункттында “хокукларын һәм ирекләрен” сүзләрен “хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен” сүзләренә алмаштырырга;

15) 19 статьяга түбәндәге эчтәлекле 4¹ өлеш өстәргә:

“4¹. Эшчәнлекләренә житәкчелекне Россия Федерациясә Хөкүмәте башкара торган федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, шулай ук федераль буйсынудагы оешмалар карарларына яисә гамәлләренә (гамәл

кылмауларына) карата шикаятьләрне караганда Вәкаләтле вәкил түбәндәгеләргә хокуклы:

1) күрсәтелгән территорияль органнарға һәм оешмаларға тоткарлыксыз үтеп керергә;

2) алардан шикаятьләрне карау өчен кирәкле белешмәләрне, документларны һәм материалларны соратып алырга;

3) күрсәтелгән территорияль органнарның, оешмаларның вазыйфай затларыннан һәм дәүләт хезмәткәрләреннән шикаятьләрне карау барышында ачыкланырга тиешле мәсьәләләр буенча аңлатмалар алырга;

4) күрсәтелгән территорияль органнарның, оешмаларның һәм аларның вазыйфай затларының эшчәнлегенә мөстәкыйль рәвештә яисә компетентлы дәүләт органнары, вазыйфай затлар һәм дәүләт хезмәткәрләре белән берлектә тикшерүләр үткөрергә.”;

16) 29 статьяда “хокукларын һәм ирекләрен” сүzlәрен “хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатләрне” сүzlәренә алмаштырырга;

17) 30 статьяда:

а) 1 өлештә:

беренче абзацта “жирле үзидарә органнары” сүzlәреннән соң “, оештыру-хокукый рәвешләрне һәм милек рәвешләрне бәйсез рәвештә, оешмаларның,” сүzlәрен өстәргә;

3 пунктта “хокукларын һәм ирекләрен” сүzlәрен “хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатләрне” сүzlәренә алмаштырырга;

б) түбәндәге эчтәлекле 1¹ өлеш өстәргә:

“1¹. Эшчәнлекләрне житәкчелекне Россия Федерациясе Хөкүмәте башкара торган федераль башкарма хакимият органнарының территорияль органнары, шулай ук федераль буйсынудагы оешмалар, аларның вазыйфай затлары аларның карарларына яисә гамәлләрне (гамәл кылмауларына) карата шикаятьләр каралганда федераль законнар нигезендә түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) күрсәтелгән территорияль органнарда һәм оешмаларда булып китү өчен Вәкаләтле вәкилне тоткарлыксыз кертергә;

2) шикаятьләрне карау өчен кирәкле белешмәләрне, документларны һәм материалларны Вәкаләтле вәкил соратып алуы буенча бирергә;

3) Вәкаләтле вәкил соратып алуы буенча, күрсәтелгән территорияль органнарның һәм оешмаларның вазыйфай затларыннан һәм дәүләт хезмәткәрләреннән шикаятьләрне карау барышында ачыкланырга тиешле мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә.”;

18) 31 статьяның 2 өлешендә “мөрәжәгать итүченең һәм башка затларның шәхси тормышы турында үз вәкаләтләрне үтәүгә бәйле рәвештә мәгълүм булган белешмәләрне язма ризалыгыннан башка фаш итәргә хокуклы түгел” сүzlәрен “шикаятьне карау барышында шикаять биргән затның һәм башка затларның шәхси тормышы турында аңа мәгълүм булган белешмәләрне әлегә затларның язма ризалыгыннан башка фаш итәргә хокуксыз” сүzlәренә алмаштырырга;

19) 32 статьяда “хокукларын һәм ирекләрен” сүзләрен “хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатләрэн” сүзләренә алмаштырырга.

2 статья

“Татарстан Республикасында Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкил турында” 2000 елның 3 мартындагы 95 номерлы Татарстан Республикасы Законының 8 статьясындагы 1¹ өлеше нигезләмәсе (өлге Закон редакциясендә) “Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкилләрнең эшчәнлеген камилләштерү максатларында Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында” 2015 елның 6 апрелендәге 76-ФЗ номерлы Федераль закон үз көченә кәргән көнгә кадәр башланган, күрсәтелгән Федераль закон үз көченә кәргән көнгә Татарстан Республикасында Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкил вазыйфасын биләп торган зат сайлап куелган срокны исәпкә алмыйча кулланыла.

3 статья

Өлге Закон рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Президенты
вазыйфаларын вакытлыча башкаручы

Р.Н. Миңнеханов

Казан, Кремль
2015 елның 27 июне
№ 42-ТРЗ